MAATALOUS

KARI SALONEN

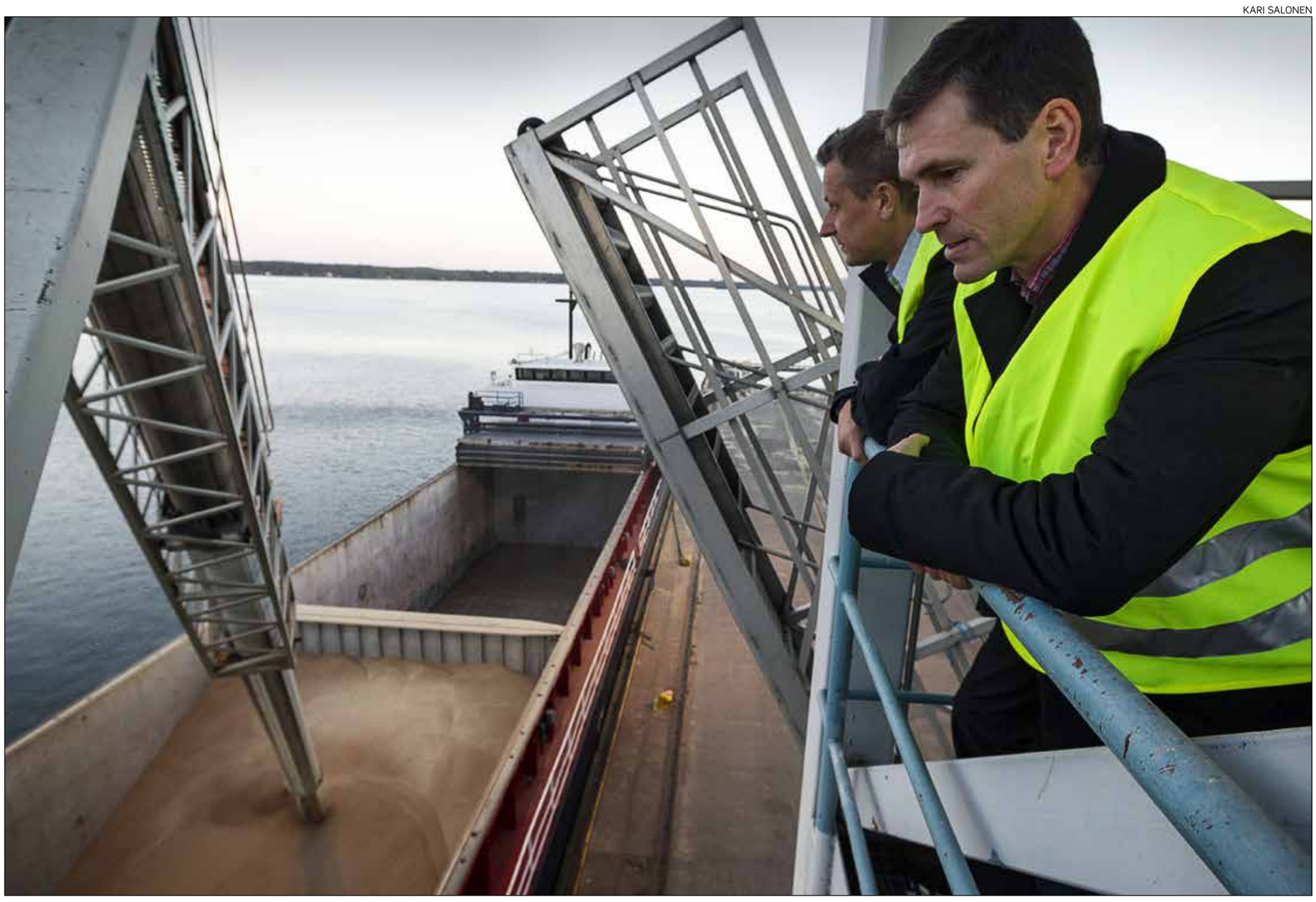

Bjarne Westerlund (edessä) ja viljelijä Rikard Korkman seurasivat keskiviikkona tyytyväisenä, kun vehnää lastattiin laivaan Loviisassa Valkon satamassa.

Viljelijät keräsivät laivallisen vehnää vientiin

Uusmaalaiset viljelijät halusivat vaihtoehdon kotimaisille ostajille.

LOVIISA (MT)
Loviisan satamasta lähti eilen torstaina kohti Saksaa rahtialus, jonka lastina oli 3 000 tonnia pääasiassa uusmaalaisten viljelijöiden tuottamaa vehnää.

Tällä kerralla kyse ei ollut suurten kotimaisten viljaliikkeiden kokoamasta erästä. Lastin kokosivat viljelijät itse kyllästyttyään kotimaassa maksettaviin viljan hintoihin.

Vastaava lasti lähti Loviisasta myös kaksi viikkoa sitten.

Pelkät selvitykset eivät enää riittäneet

Ruotsinkielisen tuottajajärjestön SLC:n Uudenmaan liiton toiminnanjohtaja **Bjarne Westerlund** kertoo, että toive vaihtoehtoisten ostajien löytämisestä suomalaiselle viljalle on itänyt viljelijöiden piirissä vuosia.

Lopullisen sysäyksen kahden laivalastin kokoaminen sai vuosi sitten järjestetystä liiton tuottajapäivästä.

”Viljelijät ovat saaneet tarpeekseen siitä, että Suomessa viljan hinta laahaa Keski-Euroopan ja pörssihintojen alapuolella, vaikka suomalainen vilja, erityisesti kaura ja ruis, ovat erittäin hyvälaatuisia. Viljasta halutaan parempi hinta.”

Koska Suomessa tuotetaan joka vuosi viljaa enemmän kuin kotimaassa kulutetaan, luonteva ratkaisu on etsiä uusia ostajia maan rajojen ulkopuolelta.

SLC kokosi yhdessä MTK:n kanssa työryhmän, joka ryhtyi selvittämään vientimahdollisuuksia.

Mukaan tuli muun muassa kaksi uusmaalaisten viljelijöiden omistamaa hankintayhtiötä, A-spannmål ja Nyländska Spannmålskompaniet.

Lisäksi viennin käytännön asioita hoitamaan tuli mukaan tammelalainen viljanvientiyritys Polar Oats.

”Työryhmää perustettaessa viesti oli se, että nyt eivät riitä pelkät selvitykset, tarvitaan myös toimintaa.”

Tärkeänä asiantuntijana oli Westerlundin mukaan myös MTK:n vilja-asiamies **Max Schulman**, jolla on hyvät kontaktit eurooppalaisiin viljanostajiin.

Mukaan lähti 110 viljelijää

Työryhmä valmisteli talven aikana sopimusmallin viljakauppaa varten. Siinä asetettiin laatuvaatimukset täyttävän vehnän minimihinnaksi 140 euroa tonnilta, ja mikäli valkuainen on yli 12 prosenttia, 145 euroa tonnilta.

Vähimmäiserä oli 40 tonnia.

Tavoitteena oli saada kokoon vähintään 10 000 tonnia vehnää. Aivan siihen ei Westerlundin mukaan ylletty.

”Mukaan ilmoittautui reilut 110 viljelijää, ja viljan kokonaismääräksi tuli yli 6 000 tonnia. Sen kuitenkin katsottiin riittävän ja vientiaikeissa päätettiin edetä.”

Mutkien jälkeen kauppa syntyi

Tämän jälkeen **Tomi Virolainen** Polar Oatsista aloitti tunnustelut viljaerän ostajan löytämiseksi. Määräajaksi asetettiin kesäkuun loppu.

Markkinahinnan pudotus vaikeutti kuitenkin ostajan löytymistä.

”Hinta nousi juuri ennen juhannusta, mutta se ei kuitenkaan riittänyt synnyttämään kauppaa määräajassa”, Westerlund kertoo.

”Tiedustelimme sopimuksen tehneiltä viljelijöiltä, ovatko nämä määräajan ylittymisestä huolimatta halukkaita olemaan edelleen mukana hankkeessa. Kaikki olivat valmiita.”

Heinäkuun lopussa sopiva ostaja lopulta löytyi, ja kauppa tehtiin elokuun alussa.

Toimitukset Loviisan sataman varastosiiloihin ajoitettiin elo–lokakuuhun.

Pari viljelijää joutui jättäytymään pois ennen kuin kauppa varmistui. Heillä ei olisi ollut mahdollisuutta pitää ylivuotista viljaa varastossaan enää puintikauden alkaessa.

”6 000 tonnin lasti jaettiin kahteen erään niin, että ensin laivattiin ne vehnät, joiden valkuainen oli yli 12. Sillä tavalla viljelijöille voidaan maksaa tästä paremmasta laadusta luvattu korkeampi minimihinta.”

Viljasta maksettavat rahat Polar Oats on Westerlundin mukaan luvannut maksaa viljelijöiden tilille marraskuun aikana.

Kiinnostusta on vielä kolmannellekin erälle

Westerlund uskoo, että kaikki mukana olleet viljelijät ovat tyytyväisiä yhteiseen vientiponnistukseen.

Tavoitteena on jatkaa valitulla tiellä. Seuraava viljaerä saattaa lähteä Suomesta jo tämän vuoden aikana.

”Vaikka rehuvehnää on markkinoilla runsaasti, sille on Keski-Euroopassa kysyntää.”

Alustavat keskustelut viljelijöiden kanssa viittaavat hänen mukaansa siihen, että uusi erä saadaan kokoon.

Westerlund suosittelee vientiä myös lounais- ja länsirannikon viljelijöille. Rannikolla viljelijöiden pitäisi hänen mukaansa asennoitua niin, että ainakin osa viljasta viljellään vientiin.

JUHANI REKU

Vientiaikeet nostivat hintaa myös kotimarkkinoilla

Vehnän hintaan tuli piikki kotimarkkinoilla, kun ruotsinkielinen tuottajajärjestö SLC ja Uudenmaan tuottajaliitto NSP ryhtyivät organisoimaan viljan vientiä ulkomaille.

”Viljanostajat nostivat hintaa, kun rupesimme keväällä kokoamaan pottia, ja hinta laski sen jälkeen, kun kauppa oli syntynyt”, kertoo viljan viennin käytännön järjestelyistä vastannut Polar Oats Oy:n toimitusjohtaja **Tomi Virolainen**.

Myös suunnitelmat jatkaa vientiyhteistyötä ovat hänen mukaansa heijastuneet hinnoitteluun.

> Viljasta 70–80 prosenttia käytetään kotimaassa. Yli jäävä osuus pitäisi siirtää heti vientiin.

Virolainen on samaa mieltä kuin NSP:n toiminnanjohtaja **Bjarne Westerlund**: viljelijöiden pitää yhä vahvemmin suunnata tuotantoaan vientiin.

”Viljasta 70–80 prosenttia käytetään kotimaassa. Yli jäävä osuus pitäisi siirtää heti vientiin. Sopimuksella pois kotimarkkinoilta.”

Erityisesti vientiin pitäisi orientoitua niillä tiloilla, joilla on pulaa varastotilasta, Virolainen neuvoo.

Yhteistyöhön viljelijöiden sekä NSP:n ja SLC:n kanssa Virolainen on tyytyväinen

”Tämäntyyppinen yhteistyö on erittäin tervetullutta. Emme olisi näin suurta porukkaa saaneet itse kokoon.”

JUHANI REKU

KATSO VIDEO
www.maaseuduntulevaisuus.fi

Vilja lastattiin keskiviikkona hollantilaiseen Passat-bulkkeriin. Se pystyy ottamaan lastia 3 100 tonnia. Lastaus vei noin kahdeksan tuntia.

Kylmä kesä ja lokakuun hallat söivät perunasatoa

Kotimaan ruokaperunavarastot ovat nyt poikkeuksellisen pienet, Luonnonvarakeskus (Luke) kertoo.

Lokakuun puolivälissä tilavarastoissa oli ruokaperunaa 138 miljoonaa kiloa. Vuosi sitten vastaava määrä oli 191 miljoonaa kiloa.

Kun ruokaperuna ja ruokateollisuusperuna lasketaan yhteen, varastomäärä on 173 miljoonaa kiloa.

Kesän sateet ja viileys haittasivat perunan kasvua merkittävästi. Lisäksi pakkaset tulivat liian varhain.

”Lokakuun alkuun sattunut hallajakso oli kohtalokas perunalle” aktuaari **Anna-Kaisa Jaakkonen** Lukesta kertoo. ”Esimerkiksi Kokkolassa lämpötila oli neljänä peräkkäisenä yönä pakkasen puolella, pahimmillaan miinus kuudessa asteessa. Tämä hidasti perunannostoa ja osa perunasta paleltui.”

Varastoon saatua perunaa joudutaan lajittelemaan uudelleen, sillä osa kylmävaurioista näkyy vasta varastossa.

Perunan keskisato jäi 26 tonniin hehtaarilta.

> Perunat eivät kasvaneet liian isoiksi ja ne ovat vähärupisia.

Luken mukaan tätä kesää voi verrata lähinnä vuoteen 2012, jolloin perunaa saatiin vieläkin vähemmän, 24 tonnia hehtaarilta.

Hyvää satokaudessa oli se, että perunat eivät kasvaneet liian isoiksi ja ne ovat vähärupisia. Näin ollen kauppaan tuleva peruna on hyvälaatuista.

Perunan niukkuus on nostanut viljelijähintoja. Syyskuussa ruokaperunan viljelijähinta oli 22 euroa sadalta kilolta.

Kovaa vastatuulta koettu

Perunanviljely on elänyt viime vuodet kovassa turbulenssissa, Luke muistuttaa. Syinä ovat olleet sääolojen, Venäjän-kaupan ja perunan hinnan vaihtelut.

Yksi riskitekijä on tuotannon vahva alueellinen keskittyminen, Jaakkonen arvioi.

Tilastoidusta peruna-alasta 72 prosenttia ja varastossa olevasta ruokaperunasta 74 prosenttia oli Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan elykeskusten alueella.

Koko maan keskisatoa painoi alas juuri huono sato Pohjanmaalla.

Luken varastotilannekyselyssä olivat mukana ne ruoka- ja ruokateollisuusperunaa viljelevät tilat, joiden peruna-ala oli vähintään viisi hehtaaria.

SATU LEHTONEN

Ruokaperunavarastot 15. lokakuuta

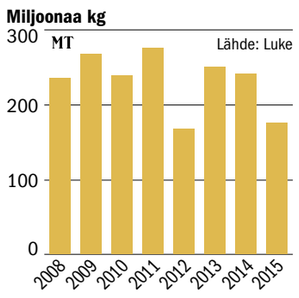

Itämeren ympäristöystävällisin viljelijä on suomalainen

Hyvinkääläiset **Markus Eerola** ja **Minna Sakki-Eerola** on valittu Itämeren alueen ympäristöystävällisimmiksi viljelijöiksi. Eerola ja Sakki-Eerola palkittiin jo kesällä Suomen ympäristöystävällisimpinä viljelijöinä. He vastaanottivat ympäristöjärjestö WWF:n ja tuottajajärjestöjen, MTK:n ja SLC:n, jakaman palkinnon Saksan Stralsundissa.

Eerola on MTK:n johtokunnan kolmas puheenjohtaja.

Viljelijäpalkinnon voittajat ovat tehneet merkittävää työtä ympäristön hyväksi jo 1990-luvulta alkaen Knehtilän luomutilallaan. He ovat esimerkiksi tehostaneet lannoitteiden käyttöä parantamalla ravinteiden kierrätystä sekä maaperän rakennetta.

”Otamme ympäristönäkökulmat huomioon kaikessa toiminnassamme. Ympäristöystävällisyys on myös taloudellisesti kannattavaa, sillä se on valttikortti markkinoinnissa”, Eerola kertoo.

”Knehtilän tilalla ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin on onnistuttu ehkäisemään suojavyöhykkeillä ja edistynyttä teknologiaa hyödyntämällä”, WWF:n suojeluasiantuntija **Elina Erkkilä** kiittelee.

Myös hyvien käytäntöjen jakaminen oli tärkeä peruste palkinnon myöntämiselle. Voittajat ovat esitelleet käyttämiään menetelmiä ja jakaneet kokemuksia muiden viljelijöiden kanssa.

Vuodesta 2009 alkaen järjestetyssä kilpailussa valitaan vuosittain kansalliset voittajat kustakin Itämeren rantavaltiosta. Suomalainen tila on voittanut kilpailun kerran aikaisemmin, vuonna 2009.

Kansainvälinen tuomaristo valitsee lopullisen voittajan kansallisten ehdokkaiden joukosta.

Itämeri on edelleen yksi maailman saastuneimmista ja herkimmistä merialueista, jonka suurin uhka on rehevöityminen.

”Palkinnon avulla voimme lisätä tietoisuutta hyvistä käytännöistä. Viljelijöiden lisäksi vastuu kestävästä maataloudesta kuuluu meille kaikille”, Erkkilä sanoo.

TERHI PAPE-MUSTONEN

Lihakarjakasvattamo tuhoutui palossa Rantasalmella

RANTASALMI (MT)
Rantasalmelainen lihahiehojen kasvattamo tuhoutui pahoin tulipalossa myöhään keskiviikkoiltana.

”Vaimo oli juuri soittamassa hätäkeskukseen, kun palasin kokouksesta kotiin puoli kymmenen aikaan illalla”, tilan isäntä **Petri Hyvönen** kertoo.

Hätäkeskukseen soitettaessa tulessa oli kuivikevarasto, joka rajautuu palokatkoon. Ennen palokunnan saapumista tuli kuitenkin ehti edetä katkon läpi ja suuri osa rakennuksesta tuhoutui.

Vain 150 neliön vasikkajuottamo säilyi ehjänä. Sen käyttöä pystytään jatkamaan, kunhan sähköt saadaan uudelleen kytkettyä, Hyvönen kertoo.

Palaneen rakennuksen vanhimmat osat olivat vuodelta 1984 ja uusin osa valmistunut 2012.

Torstain arvioiden mukaan kaikki eläimet saatiin pelastettua palosta. 120 luontoon päästetystä naudasta 70 oli jo saatu talteen ja loppuja etsitään parhaillaan vapaaehtoisten voimin.

”Apua on tullut pyytämättä, naapureita, kyläläisiä ja hirvimiehiä. Myös pelastuslaitos on auttanut”, Hyvönen kiittelee.

Naudat pyritään saamaan mahdollisimman pian joko välityksen kautta eteenpäin tai teuraaksi.

Rakennusten osalta suunnitelmat ovat toistaiseksi avoinna, eikä tila ole vielä keskustellut vakuutusyhtiön kanssa.

”Se kertoo sitten paljon. Tänä syksynä tuskin tapahtuu enää mitään, kohta on jo talvi.”

Parhaillaan tilalla on käynnissä palon jälkiseuranta, palopesäkkeet on jo käyty läpi kaivinkoneella.

Palosta kertoi ensin Itä-Savo.

TERHI TORIKKA

Jymy-jäätelö Pohjoismaiden paras luomutuote

Suomalainen Jymy-luomujäätelö valittiin viikonloppuna Pohjoismaiden vuoden 2015 parhaaksi uudeksi luomutuotteeksi.

Valinta tehtiin Nordic organic food fair -luomumessuilla Malmössä. Messujen sisäänostajista koostunut yleisö äänesti Jymy Lakritsin parhaaksi tuotteeksi ja kansainvälinen lehdistö Jymyn messujen parhaaksi brändiksi.

Jymy on turkulaisen Suomisen Maito Oy:n tuote. Yrityksen perustivat viime vuonna **Horst Neumann**, **Erkki Mikola**, **Jyrki Sukula** sekä **Olli** ja **Samuli Suominen** – valokuvaaja, mainosmies, kokki, dilpomi-insinööri ja maanviljelijä.

Lähtökohtana oli Suomisten omistamalla Vennan maitotilalla tuotettu luomumaito. Tehtaan paikaksi löytyi vanha Sisu-passitillitehdas Aurassa.

”Suomisen Maito Oy:n liikeidea on valmistaa luomujäätelöä tavalla, jossa puhtaat ja eettisesti kestävät luomuraaka-aineet, lyhyt hankintaketju ja hellävarainen valmistustapa saavat aikaan huippulaadukkaan luomutuotteen tavallisen hinnalla”, Jyrki Sukula kertoo.

Maito toimitetaan vain muutaman kilometrin päässä sijaitsevalle tehtaalle tuoreena ja vastalypsettynä.

Käsityön määrä jäätelön valmistuksessa on suuri. Esimerkiksi vaniljan siemenet irrotetaan itse, vaniljatangoista veitsenkärjellä raaputtaen.

Jymy-valikoimaan kuuluvat tällä hetkellä vanilja, lakritsi, mustikka, mansikka, puolukka, maitokahvi ja suklaa.

SATU LEHTONEN

Arla suuttui pikkumeijerin kampanjasta

Arla on uhannut pientä smoolantilaista Emåmejerietiä oikeustoimilla sen mainoskampanjan vuoksi. Kampanjassa todetaan meijerin lypsävän lehmiä, ei ruotsalaisia tuottajia. Arlaa ei mainita mainoksessa.

Arla on ilmoittanut suhtautuvansa asiaan vakavasti ja vaatinut Emåmejerietiä poistamaan mainokset. Muussa tapauksessa Arla uhkaa ryhtyvänsä oikeustoimiin, kirjoittaa ruotsalaislehti ATL.

Emåmejeriet on suhtautumisesta hyvin hämmentynyt. Sen johtajan mukaan mainoksen muotoilussa ei ole taka-ajatuksia, vaan ruotsalaisilla maidontuottajilla on tiukkaa monesta syystä.

Arlassa ollaan kuitenkin sitä mieltä, että lauseesta voidaan ymmärtää muiden meijeriyritysten lypsävän tuottajia.

Emåmejeriet aikoo vetää mainokset pois.

MT:n Facebookissa ruotsalaisuutista on kommentoitu runsaasti.

Moni on esimerkiksi todennut vanhan sanonnan mukaan sen älähtävän, johon kalikka kalahtaa. Emåmejerietin lausetta on myös kehuttu kekseliääksi ja kummasteltu Arlan herkkähipiäisyyttä.

Monen sympatiat ovat Emåmejerietin sekä muiden pienten meijerien puolella.

TERHI TORIKKA